

DECIZIE

10 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi, Ion Corolevschi

examinând recursul declarat de către avocatul Vitalie Iordachi în interesele lui Dmitrii Astașov, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a avocatului Vitalie Iordachi în interesele lui Dmitrii Astașov împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014, prin care a fost încetat procedura de apel în privința cererii de apel depuse de avocatul Vitalie Iordachi în interesele lui Dmitrii Astașov,

c o n s t a t ă:

La 29 noiembrie 2012, avocatul Vitalie Iordachi în interesele lui Dmitrii Astașov a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamantului a indicat că la 01 ianuarie 2003 de către Direcția Generală pentru Combaterea Crimei Organizate (DGCCO) a Ministerului Afacerilor Interne a fost pornită cauza penală nr. 2003017001 în baza semnelor constitutive ale infracțiunii, prevăzute de art. 75 alin.(5) Codul penal (în redacția anului 1961), în baza materialelor de reținere a trei automobile de marca „Mercedes” ce aparțineau cu drept de proprietate reclamantului - Dmitrii Poltavțev și care tranzitau teritoriul Republicii Moldova spre Ucraina. În cadrul anchetei s-a stabilit că reclamantul la 16 decembrie 2002 în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. S-320-110 a procurat automobilul de model „Mercedes” pentru transportarea căruia de pe teritoriul Germaniei i-a fost eliberat numărul de tranzit BB 405 Q.

La 18 decembrie 2002 în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 16-639363 reclamantul a procurat al doilea automobil de modelul „Mercedes”, eliberându-i-se numărul de tranzit D 787 E, iar la 20 decembrie 2002 în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 95 reclamantul a procurat al treilea automobil de modelul „Mercedes”, eliberându-i-se numărul de tranzit DA 22IZ. Menționează reclamantul că materialelor dosarului, este stabilit cu certitudine, că reclamantul, trecînd la punctul de trecere „Leușeni” a frontierei vamale a

Republicii Moldova automobilele sus- menționate le-a declarat în modul stabilit și a prezentat documentele necesare. Conform depozițiilor colaboratorilor punctului vamal „Leușeni” I.Tăbăcaru și V.Răcițanu, în timpul trecerii automobilelor peste frontiera vamală a Republicii Moldova careva încălcări a regulilor vamale nu au fost comise. Acest fapt este confirmat și prin documentele prezentate de către biroul vamal „Leușeni”. La 22 mai 2003 prin Ordonanța anchetatorului penal al DGCCO a MAI V. Galiț automobilele procurate au fost recunoscute în calitate de corpuri delictive și transmise spre păstrare întreprinderii de transport a Cancelariei de Stat a Republicii Moldova.

La 15 august 2003 prin Ordonanța procurorului secției Procuraturii Generale A.Filincov, cauza penală a fost clasată din lipsa în acțiunile reclamantului a elementelor infracțiunii. Ordonanța respectivă de asemenea a anulat și ordonanța anchetatorului penal al DGCCO a MAI V. Galiț, în baza căreia au fost recunoscute în calitate de corpuri delictive și anexate la materialele dosarului penal cele trei automobile de tip „Mercedes”, care aparțineau reclamantului cu titlu de proprietate.

La 09 septembrie 2003 prin ordonanța procurorului general V.Rusu, ordonanța de casare a cauzei penale din 15 august 2003 a fost anulată, iar urmărirea penală a fost reluată.

Ulterior, dosarul a mai fost clasat și redeschis de cel puțin trei ori. Luînd în considerare faptul că în urma clasării dosarului cele trei automobile de tip „Mercedes” recunoscute în calitate de corpuri delictive și anexate la materialele dosarului penal, anchetatorul V.Galiț se eschiva neîntemeiat de la executarea ordonanțelor de restituire a automobilelor, reclamantul s-a adresat în instanța de judecată cu plîngere împotriva acțiunilor ilegale ale organului de urmărire penală.

La 17 martie 2004 prin încheierea definitivă a judecătoriei sectorului Buiucani, plîngerea reclamantului a fost admisă integral cu obligarea DGCCO a MAI și bazei auto a Cancelariei de Stat a Republicii Moldova să-i restituie imediat petiționarului sau reprezentanților lui trei automobile de tip „Mercedes” cu numerele de tranzit: D 787 E, DA 221 Z, BB 405 Q sechestrate la 22 mai 2003 și aflate la păstrare la baza auto a Cancelariei de Stat. Organul de urmărire penală a DGCCO a MAI a declarat recurs la încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 17 martie 2004 prin care a fost admisă plîngerea reclamantului privind restituirea corpurilor delictive sechestrate.

Curtea de Apel Chișinău la 13 aprilie 2004 examinând recursul 1-a declarat inadmisibil, iar încheierea Judecătoriei Buiucani din 17 martie 2004 pînă în prezent nu este executată. Suplimentar reclamantul s-a adresat Ministerului Afacerilor Interne pentru atragerea la răspundere a persoanelor responsabile de executarea încheierii sus menționate.

În anul 2008 reclamantul s-a adresat cu cerere la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în vederea constatării încălcării art. 6 § 1 și art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO și adjudecării prejudiciului moral și material. CEDO a primit spre examinare cererea depusă și a înregistrat-o cu nr. 5732/08, iar la 9 iulie 2009 CEDO a solicitat să prezente observațiile pe marginea cauzei. Avînd în vedere constatările pe cauzele Bălan v. Moldova, la 20 aprilie 2012 Curtea a decis să declare cererea reclamantului inadmisibilă pentru neepuizarea noului remediu

intern introdus prin Legea nr. 87. Curtea a notat, că în baza art. 35 § 1 și 4 CEDO, reclamantul urmează să epuizeze noul remediu intern impus de Legea nr. 87.

Prin urmare, cere reclamantul încasarea prejudiciu material în sumă de 125,300 Euro, prejudiciu moral - 10 000 Euro, costuri și cheltuieli în fața CEDO în sumă de 725 Euro. Prejudiciul moral îl motivează luând în considerare: durata neexecutării, starea de frustrare la care a fost supus reclamantul prin numeroasele trimiteri la rejudecare. Costuri și cheltuieli în fața CEDO în sumă de 725 Euro.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 10 aprilie 2013 acțiunea lui Dmitrii Astașov a fost admisă parțial. A fost încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției cu titlu de prejudiciu moral suma de 3000 Euro sau echivalentul acestei sume în valută națională la momentul executării hotărârii. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014 a fost admis apelul declarat de către Ministerul Justiției, casată hotărârea primei instanțe și emisă o încheiere prin care cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Vitalie Iordachi în interesele lui Dmitrii Astașov împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești a fost scoasă de pe rol.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014 a fost încetată procedura de apel în privința cererii de apel depuse de avocatul Vitalie Iordachi în interesele lui Dmitrii Astașov împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 10 aprilie 2013.

La 30 iunie 2014, Dmitrii Astașov reprezentat de avocatul Vitalie Iordachi a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, cerînd admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu restituirea pricinii spre judecare în instanța de apel.

Avocatul Vitalie Iordachi în interesele lui Dmitrii Astașov în motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel și o consideră abuzivă, emisă cu încălcarea normelor de drept procedural și cu încălcarea drepturilor fundamentale ale omului privind dreptul la un proces echitabil, dreptul privind accesul la justiție, dreptul la proprietate.

Menționează că prin încetarea procesului pe motiv că împuternicirile acordate de un cetățean străin nu sunt înscrise în mandat doar în procură și pe motiv că mandatul nu este semnat de reclamant constituie o lezare a dreptului cetățeanului străin privind accesul la justiție.

De asemenea menționează că instanța de apel la emiterea încheierii a încălcat normele de drept procedural, deoarece lipsa împuternicirilor, așa după cum motivează instanța de apel, constituie temei de scoatere de pe rol și nu de încetare a procesului. Contrar art. 169 și 265 CPC instanța de apel a dispus încetarea procesului pe motivul lipsei împuternicirilor reprezentantului.

Conform Codului de procedură civilă depunerea cererii de o persoană neîmputernicită constituie temei de restituire a cererii de chemare în judecată (la faza de primire a cererii) sau de scoatere de pe rol, dacă cererea a fost pusă pe rol.

Astfel, conform art. 170 alin. (1) lit. e) și f) CPC, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă cererea nu este semnată ori este semnată de o persoană neîmputernicită de a o semna fără a se indica funcția semnatarului;

cererea a fost depusă în numele persoanei interesate de către o persoană neîmputernicită de a porni și a susține procesul.

Restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pîrît, cu aceleași temeiuri dacă reclamantul a lichidat încălcările.

Iar, art. 267 lit. c) CPC prevede că instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care cererea este semnată sau este depusă în judecată de o persoană neîmputernicită.

Prin urmare, în cazul în care instanța de judecată consideră că cererea este depusă de o persoană fără împuterniciri, urma să scoată de pe rol cererea și nu să înceteze procesul. Efectele scoaterii cererii de pe rol și efectele încetării procesului sunt total diferite. Astfel încetarea procesului nu admite o nouă adresare în instanța de judecată a aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri, pe cînd scoaterea cererii de pe rol permite adresarea unei noi cereri de chemare în judecată după înlăturarea circumstanțelor care au dus la scoaterea cererii de pe rol.

Consideră că încetarea procesului în lipsa unui temei legal constituie o restrîngere a dreptului de acces la justiție chiar în substanța dreptului, astfel după cum a fost definită noțiunea de limitare în substanța dreptului de către CEDO.

Instanța de judecată în mod abuziv a îngădit accesul reclamantului la justiție în mod definitiv.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii în instanța de apel pentru judecare din faza primirii cererii de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

S-a constatat că avocatul Vitalie Iordachi în interesele lui Dmitrii Astașov a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 10 aprilie 2013 acțiunea lui Dmitrii Astașov a fost admisă parțial. A fost încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției cu titlu de prejudiciu moral suma de 3000 Euro sau echivalentul acestei sume în valută națională la momentul executării hotărîrii. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 07 mai 2013, avocatul Vitalie Iordachi în interesele lui Dmitrii Astașov a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe solicitând admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 11 iunie 2014 a încetat procedura de apel în privința cererii de apel depuse de avocatul Vitalie Iordachi în interesele lui Dmitrii Astașov.

Judecând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că încheierea contestată este contradictorie și urmează a fi casată cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Din cuprinsul încheierii contestate și anume în partea de motivare a acesteia instanța de apel face trimitere la art. 369 alin. (1) lit. d) CPC care prevede că instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea de apel dacă a fost depusă de o persoană care nu este în drept să depună apel.

Pe când, în dispozitivul încheierii instanța de apel încetează procedura de apel în privința cererii de apel depuse de către avocatul Vitalie Iordachi în interesele lui Dmitrii Astașov împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 10 aprilie 2013.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța î-și întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Analiza pe care judecata o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere și să corespundă prevederilor normelor de drept procedural.

De asemenea, concluziile instanței expuse în hotărâre trebuie să coincidă cu probele administrate și admise de către instanță, să fie clare, complete, expuse într-o consecutivitate logică. Concluziile instanței din partea de motivare a hotărârii, trebuie să coincidă cu concluziile instanței din partea dispozitivă a hotărârii. Or, în caz contrar hotărârea este lovită de nulitate.

Reieșind din motivele invocate în recurs și din textul încheierii instanței de apel contestate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că partea de motivare este contradicție cu dispozitivul încheierii instanței de apel.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este contradictorie, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocatul Vitalie Iordachi în interesele lui Dmitrii Astașov.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a avocatului Vitalie Iordachi în interesele lui Dmitrii Astașov împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în

termen rezonabil a hotărîrii judecătorești cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Valentina Clevadi

Ion Corolevschi